

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů
Katedra zahradní a krajinné tvorby

**ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH,
KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ**

Bakalářská práce

Autor práce: Markéta Novotná

Vedoucí práce: RNDr. Oldřich Vacek, CSc.

2012

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Zkoumání zeleně na náměstích a v městských prostorech v Rokytnici nad Jizerou a návrh nové zeleně v místech, která neodpovídají správnému řešení“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii.

V Praze dne: .....

podpis autora práce

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala mému vedoucímu práce panu RNDr. Oldřichu Vackovi, CSc. za mnoho cenných rad, připomínek a konzultací, které mi poskytoval v průběhu celého zpracování, debaty vedené k tématu práce a konečně za celkové vedení mé práce.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Souhrn

Práce se zabývá aktuálním stavem prvků a útvarů zeleně na vybraných místech v obci Rokytnice nad Jizerou, přičemž hodnotí stav daných míst z hlediska funkce pro veřejnost. Cílem práce je zhodnotit stavy jednotlivých míst a popřípadě navrhnout nové řešení nebo vylepšení zeleně v těchto lokalitách.

Jednotlivé lokality jsou hodnoceny v kritériích péče, estetické hodnoty a funkční hodnoty z hlediska veřejné zeleně.

Práce vychází z terénních průzkumů realizovaných v letech 2010 a 2011 v Rokytnici nad Jizerou. Jedná se tedy o aktuální informace k daným lokalitám.

Summary

This work is focused on the situation of the local places of the public greenery in Rokytnice nad Jizerou and it's rating the current situation of the places focusing on the function for the society. The aim is to value the situation of the particular places and - if it's needed – recommend a new solution of the places or improvement of the actual greenery.

The particular places are rated within the care, aesthetic value and function of the public greenery.

The work is based on the research of the local terrains. It was realized in the years 2010 and 2011, so the information for the places are actual.

Klíčová slova: veřejná zeleň, průzkum, návrhy, řešení, Rokytnice nad Jizerou, Krkonoše

Keywords: Public greenery, research, design, Rokytnice nad Jizerou, Giant Mountains

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Obsah

1. ÚVOD	7
2. CÍL PRÁCE	8
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	9
3.1 VÝVOJ ZELENĚ VE VENKOVSKÝCH SÍDLECH A JEJÍ SOUČASNÝ STAV	9
3.2 FUNKCE ZELENĚ VE VENKOVSKÝCH SÍDLECH	9
3.3 KONCEPCE ŘEŠENÍ VEŘEJNÉ ZELENĚ VE VENKOVSKÝCH SÍDLECH	9
3.4 KATEGORIZACE ZELENĚ DLE JEJÍ FUNKCE VE VYBRANÝCH LOKALITÁCH	10
3.4.1 MENŠÍ PARKOVÁ ÚPRAVA	10
3.4.2 ZELEŇ OBYTNÉ ZÁSTAVBY	10
3.4.3 ZELEŇ NÁVSÍ, NÁMĚSTÍ A VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ	10
3.4.4 ŘEŠENÍ STROMOŘADÍ NA NÁMĚSTÍ	11
3.4.5 ŘEŠENÍ VZHLEDU OPLOCENÍ HRBITOVA	11
3.4.6 ŘEŠENÍ ZELENĚ PODÉL TOKU V INTRAVILÁNU MĚSTA, ZAPOJENÍ VODNÍHO PRVKU DO KONCEPCE VEŘEJNÉ ZELENĚ – ZPŘÍSTUPNĚNÍ POTOKA	11
3.4.7 ZAPOJENÍ HERNÍCH PRVKŮ DO PLOCH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ	12
3.5 KOMPOZICE A FORMY VÝSADEB VE VZTAHU K DANÉMU TÉMATU	13
3.5.1 SKUPINA	13
3.5.2 ZAHUŠTĚNÉ VÝSADBY	13
3.5.3 SOLITERNÍ VÝSADBY	13
3.5.4 LINIOVÉ VÝSADBY	14
3.5.4.1 Uliční stromořadí na náměstí	14
3.5.5 ŽIVÉ PLOTY	14
3.5.5.1 Živé ploty tvarované	14
3.5.5.2 Živé ploty volně rostoucí	14
3.5.6 KVĚTINY V KOMPOZICI ZELENĚ	14
3.5.6.1 Přirozená rostlinná společenstva	14
3.5.6.2 Květinové záhony	15
3.5.7 MOBILNÍ ZELEŇ, KVĚTINY V NÁDOBÁCH	15
3.5.7.1 Sezónní osázení	15
3.5.7.2 Trvalé osázení	15
3.5.8 BAREVNOST V KOMPOZICI ZELENĚ	16
3.6 VÝČET ARCHITEKTONICKÝCH SLOHŮ VE VZTAHU K ZELENÍ U DANÉHO TÉMATU	16
3.6.1 BAROKO	16
3.6.2 KLASICISMUS	17
3.6.3 SECESE	18
3.7 HISTORICKÝ VÝVOJ OBCE, ARCHITEKTONICKÝ VÝVOJ, JEJICH ZPĚTNÝ PROJEV V ARCHITEKTUŘE, PŘEHLED KULTURNÍCH A HISTORICKÝCH PAMÁTEK	18
3.7.1 HISTORIE OBCE	18
3.7.2 ARCHITEKTONICKÝ VÝVOJ	20
3.7.3 URBANISTICKÝ VÝVOJ	20
3.7.4 PŘEHLED VÝZNAMNÝCH BUDOV V OBCI	20

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

4. METODIKA PRÁCE	22
4.1 POPIS POROSTU	22
4.2 POŘÍZENÍ FOTODOKUMENTACE JEDNOTLIVÝCH MÍST	22
4.3 VÝBĚR JEDNOTLIVÝCH LOKALIT	22
4.4 VYPRACOVÁNÍ PASPORTŮ PRO JEDNOTLIVÉ LOKALITY	23
5. VÝSLEDKY PRÁCE	23
5.1 VLASTNÍ ZPRACOVÁNÍ	23
5.1.1 SEZNAM ZKOUMANÝCH LOKALIT A JEJICH POLOHA NA MAPĚ	24
5.2. PASPORTY JEDNOTLIVÝCH MÍST	26
5.2.1 „KROUPOVÍ“ – KŘÍŽOVATKA POJIZERSKÉ MAGISTRÁLY	26
5.2.2 HŘBITOV – OPLOCENÍ HŘBITOVA	28
5.2.3 SÍDLIŠTĚ – SBĚRNÉ MÍSTO ODPADKŮ V CENTRÁLNÍM DVOŘE NOVÉ SÍDLIŠTNÍ VÝSTAVBY	30
5.2.4 SÍDLIŠTĚ – ZELENĚ U NOVÉ SÍDLIŠTNÍ VÝSTAVBY (ČP. 667, 668)	32
5.2.5 ROKYTNICE NAD JIZEROU – SBĚRNÉ MÍSTO ODPADKŮ NA VYCHÁZKOVÉ TRASE –	34
5.2.6 ROKYTNICE NAD JIZEROU – KOMPLEX HORNÍ NÁMĚSTÍ	36
5.2.7 PŮVODNÍ NÁVES – MOST, SV. JAN NEPOMUCKÝ, DNEŠNÍ KŘÍŽOVATKA	38
5.2.8 KOSTEL SV. MICHAELA	40
5.2.9 ZAHRADA A OKOLÍ KOMERČNÍ BANKY	42
5.2.10 OTEVŘENÝ HUŤSKÝ POTOK V DOLNÍ ČÁSTI NÁMĚSTÍ	45
5.2.11 RESTAURACE KINO	47
5.2.12 OSTRŮVEK ZELENĚ U NOVÉ VÝSTAVBY	49
5.2.13 DŘEVĚNÝ OBELISK V CENTRÁLNÍM TRÁVNÍKU	51
5.2.14 STROMOVÁ ALEJ U ŠKOLY	53
5.2.15 AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA	55
5.2.16 PARK U RADNICE, POMNÍK PADLÝCH HRDINŮ	57
5.2.17 OKOLÍ VSTUPU DO BYTOVÉHO DOMU ČP.196	59
6. DISKUSE	61
7. ZÁVĚR	64
7. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

1. Úvod

Rokytnice nad Jizerou je v současné době jedním z největších turistických a sportovních center západních Krkonoš. Město je navštěvováno v zimních i letních měsících turisty českými i zahraničními – v posledních letech zejména turisty z Polska.

Na zdejších svazích vyrostly od 50. let 20. století desítky lyžařských vleků, 2 sedačkové lanovky a stovky objektů sloužících pro ubytování návštěvníků a zároveň jako obytný prostor pro majitele domů (rodinné penziony). U těchto domů se venkovní zahradní prostor většinou přizpůsobuje turistům, ale zároveň musí posloužit i hospodářsky majitelům objektů.

Podél zdejší hlavní dopravní komunikace je zastoupena řada provozoven patřících subjektům podnikajícím v oblasti cestovního ruchu a zároveň zvelebujícím okolí svých provozoven různými sadovnickými úpravami charakteru „lidová tvořivost“. Činí tak zejména pro příjemný pocit svých zákazníků – návštěvníků města. Se současnou hospodářskou recesí by měl být každý host ve městě hýčkáán a i veřejné prostory by měly být koncepčně zdařilé tak, aby se zde návštěvník cítil příjemně a rád se do města vracel, a to hlavně v letním období, kdy není frekvence návštěvnosti tak vysoká.

Tato práce - návrhy řešení jednotlivých – lokálních stanovišť - je zpracovávána ve snaze posloužit v budoucnu jako podklad pro diskuzi o komplexním řešení obecní zeleně.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

2. Cíl práce

Tato práce je zpracovávána s cílem zmapovat nejdůležitější lokálně založené útvary zeleně v různých veřejně přístupných nebo z veřejných prostranství viditelných ploch v obci Rokytnice nad Jizerou a dalších útvarů zeleně u historických objektů a soukromých zahrad, kde zeleň často slouží nejen jako okrasný prvek, ale zároveň jako odstínění, zakrytí, oddělení od veřejného prostoru města.

Cílem práce je daná zmapovaná místa zhodnotit (dle stylů staveb a funkcí jednotlivých útvarů zeleně) a navrhnout vhodná řešení pro plochy, která neodpovídají požadovanému stavu. Návrhy řešení musí respektovat současné potřeby zdejších obyvatel, návštěvníků města (mj. v letních měsících), podmínky dané polohou obce i historický aspekt, příp. zájmy jejich vlastníků.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

3. Literární rešerše

3.1 Vývoj zeleně ve venkovských sídlech a její současný stav

Nejpodstatnějším rysem dnešního stavu zeleně venkovských sídel je skutečnost, že se vždy ve své formě uplatňovala v těsné návaznosti na jejich územní strukturu a vzhledem k měnící se současné struktuře venkovského obyvatelstva a na základě změn v hospodářské sféře dochází u této největší plochy zeleně k výrazným změnám. Posuzování současného stavu zeleně ve venkovských sídlech by mělo být prováděno formou inventarizace dřevin zahrnující zejména jejich prostorové uspořádání, hodnotu a druhovou skladbu. Přihlédněme také k postupným demografickým změnám (úbytek obyvatel, změna věkové a zaměstnanecké struktury, aj.) projevující se mimo jiné v odlišném životním stylu soudobých obyvatel a jejich vztahu k sídlu i k jeho krajinnému prostředí (Mareček, 2005).

3.2 Funkce zeleně ve venkovských sídlech

Mareček (2005) také poukazuje na skutečnost, že venkovský prostor, který je naprosto rozhodující částí naší země a v němž se formují základní hodnoty našeho životního prostředí, vyžaduje komplexní řešení, zahrnující nejen jeho minulost, ale zejména další rozvoj, a to formou zodpovědných územně plánovacích přístupů. V historickém aspektu určovala základní typy návesní zeleně zejména hospodářská funkce, především se jednalo o celoplošné zatravnění a dále výsadby vysokokmenů, zejména opadavých listnáčů, které silný provoz snášely mnohem lépe než jehličnany nebo keřové výsadby. Současné období, v němž se původní hospodářská funkčnost většinou zúžila na pouhý obslužný provoz, lze charakterizovat jako situaci připravenou pro realizaci velkorysých úprav návesních prostor, a to ve smyslu jejich výrazného společenského a kulturního významu.

3.3 Koncepce řešení veřejné zeleně ve venkovských sídlech

Zaměříme-li se na rekreační veřejnou zeleň, bude se jednat zejména o rozsáhlé, univerzálně využitelné travnaté plochy a sestavy rekreačních zařízení.

Základním předpokladem pro každé konkrétní řešení obytných hodnot prakticky všech forem zeleně musí být zpracování sociologických rozborů, které by měly formou alternativního zpracování stanovit skutečně občanská východiska řešení (Mareček, 2005).

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

3.4 Kategorizace zeleně dle její funkce ve vybraných lokalitách (k danému tématu)

3.4.1 Menší parková úprava

Podle Stejskalové (2005) by měly být menší parkové úpravy a drobné parkově upravené plochy zřizovány jako plochy nenáročné na údržbu, a to jak z hlediska druhové skladby - nenáročné druhy dřevin, tak i z hlediska rozvržení zeleně - to musí umožňovat co nejefektivnější péči.

3.4.2 Zeleň obytné zástavby

Wagner (1990) upozorňuje na fakt, že výškovou gradací, a tím i dostatečnou plastičností světla a stínu, zajišťují obytné budovy, tudíž zastoupení vysokých dřevin může být menší než např. u obvodového parku. Vhodná je např. zeleň na konstrukcích jako pergolách, sloupech a mřížových stěnách a modelování terénu zemními valy.

Věnujme se i řešení popelníkových stání, na něž se zaměřuje již Štencel (1983), který poukazuje na problematiku volného situování popelnic zejména pro svoje provozní, kompoziční a hygienické nedostatky v prostředí sídel. Pro hygienický provoz skladování odpadů je důležité pohledové oddělení. Účinným prostředkem je zeleň, která zaručuje:

- 1 – pohledovou izolaci od obslužné komunikace
- 2 – pohledovou izolaci z nahledu jednotlivých podlaží a zastínění skladových prostorů
- 3 – provozní a optickou izolaci od pěší komunikace a přistínění

3.4.3 Zeleň návsí, náměstí a veřejných prostranství

Stejskalová (2005) uvádí, že vzhledem k víceúčelovosti využití náměstí (slouží ke krátkodobé rekreaci, jako komunikační uzel, dopravně namáhané místo a shromažďovací a tržní prostor a zpravidla je prostupné ve všech směrech), by zde měly být vymezeny zóny klidové, parkovací, zóny pro zásobování apod. Základním prostorotvorným prvkem náměstí by mělo být stromové patro, vsazované do zpevněných nebo travnatých ploch. K výsadbám se využívá sortiment vzrůstných stromů s přirozeným habitem. S úspěchem se využívá i sortiment stromů s přísnějšími tvary korun, jako je líska turecká, lípa stříbrná, sevřené formy lípy srdčité a platanu nebo kuželové formy javorů. U historických, původně středověkých náměstí, se naopak používají tradiční dřeviny, nejčastěji lípa srdčitá.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Jak poukazuje Otruba (2002), takovéto prostranství má umožňovat intimitu i velkorysost, zprostředkovat setkání přátel v klidu i pořádání kolektivních akcí, slavností, vzpomínek, též něco z obchodování, naslouchání a v nemalé míře skýtat estetické zážitky.

Wagner (1990) uvádí, že vesnický člověk, který je obklopen přírodou, někde až parkového typu (hlavně v podhůří), lze k úpravě parterového charakteru, silně ovlivněného francouzskou klasicistní zahradou. Vesnické parčíky jsou sadovnický upravené menší nebo i větší plochy na náměstích, nebo v prolukách, kde dříve bývala obecní pastvíska. V obcích, kde zůstala náves průjezdná pro motorová vozidla, se vlastní plochy zeleně podstatně zmenšila.

3.4.4 Řešení stromořadí na náměstí

Podle Hendrycha (2008) jsou pravidelné oboustranné aleje, přes praktické nevýhody, klasickou, často monumentální formou výsadby.

Více viz kapitola 3.4.4.1 Uliční stromořadí na náměstí

3.4.5 Řešení vzhledu oplocení hřbitova

Podle Marečka (2005) jsou architektonické hřbitovy charakteristické pravidelným uspořádáním nejen vlastních hrobů, ale i celé řady dalších prvků, jako cest, staveb, stromových výsadeb apod.

Wagner (1990) píše, že u hřbitova jsou často volné plochy a někdy dokonce dosti široký pruh okolo oplocení. Proto se zde může vytvořit zelený prstenec s okružní cestičkou. Zelen tak splyne se zelení na hřbitově, smaže při pozorování z dálky ponurý charakter a zapojí tuto rostlinnou oázu do kompozice krajiny.

3.4.6 Řešení zeleně podél toku v intravilánu města, zapojení vodního prvku do koncepce veřejné zeleně – zpřístupnění potoka

Podle Wagnera (1990) je velmi důležitý niterný vztah člověka k vodě - člověk je s vodou spjat a její všeobecná hodnota u něj vyvolává optimistickou náladu. Je proto nutné, aby hlavně efekt proudící vody byl v intravilánech, kudy vodní tok protéká, také využit k vyššímu stupni obyvatelnosti sídla. Podél toků má být průchodná pěší komunikace, ale naopak dopravní trasy by měly být odkloněny, aby byly vytvořeny příznivé podmínky jako u pěších zón. Je také účelné asanovat vysoké břehové zdi a nahradit je rozvinutými kinetami i

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

za podmínek, kdy pění komunikace může být vedena po nižší niveletě, a takové řešení může být doplněno účelovou vegetací. Při úpravě vodních toků v intravilánech sídel však může být uplatněna i náročnější úprava, a to i v případě, že tok je sevřen vysokými březními zdi. Jednou z možností je instalace vegetačních koryt na korunu zdi a její osázení splývavými rostlinami. Podle Marečka (2005) je vodní prvek v krajinářské kompozici zdrojem přírodního pohybu, zvuku a celé škály dalších příjemných pocitů a předpokladem rekreačního i estetického využití vodotečí je jejich optické i fyzické zpřístupnění, které se svou formou provedení musí maximálně přizpůsobit danému prostředí. Doležal (2004) poukazuje na dodržení proporcí, průhledů, komunikací, a přístupů k vodní ploše, to vše je vodítkem k dosažení požadovaného výsledku.

Vzhledem k typu a nadmořské výšce se jedná o typ tzv. horský dravý potok (Šonský, 2007) –
- tento druh přináší do zahrady tyto atraktivity:

- Umožňuje vybudování vodních kaskád, peřejí a vodopádů s typickými zvukovými projevy proudící vody.

Pro zpřístupnění vodního toku dle Hájka (1982) jsou vhodné např. kamenné schody, na které je nejčastěji používán lomový kámen, nebo kamenné desky.

3.4.7 Zapojení herních prvků do ploch veřejných prostranství

Ve vybavení dětských hřišť je vhodné uplatňovat především přírodní materiály, tj. dřevo, kámen, voda atd., jak uvádí Štencel et al. (1983). Podle Stejskalové (2005) bývají rekreační hřiště (střediska her) pro děti i dospělé nezbytnou součástí vybavenosti objektu veřejné zeleně. Zvyšují jeho funkční hodnotu a atraktivnost. Zařízení a vybavení hřišť musí z bezpečnostních důvodů odpovídat současné legislativě a evropským normám.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

3.5 Kompozice a formy výsadeb ve vztahu k danému tématu

3.5.1 Skupina

Hurych (2005) uvádí, že přírodně krajinářský typ skupiny, který je možno uplatnit i v nepravidelných geometrických úpravách, vychází z požadavku nestejných vzdáleností mezi rostlinami, aby se rostliny nekryly v řadách a vnější obrys skupiny byl prolamovaný. To neplatí pro výsadby skupin keřů a účelových krycích stromů, kde stejná opakovaná vzdálenost a řadové uspořádání jsou důležitým racionalizačním opatřením.

Dominanty uvnitř těchto porostů (např. stromy ve výsadbách keřů) je však obvykle vhodné rozmístit opět nepravidelně.

3.5.2 Zahuštěné výsadby

Podle Hurycha (2005) představují zahuštěné výsadby zapojených skupin, v nichž se rostliny vysazují do hustšího sponu, aby brzy vytvořily dokonalý zápoj. Jejich nejdůležitější formou jsou výsadby s udržovaným černým úhorem (záhonové výsadby). Vysazují se z keřů, které mohou být doplněny stromy. Až do zápoje, který nastane za 2-4 roky, se musí půda mezi rostlinami obdělávat, odplevelovat a hnojit. Výhodná je nastýlka drcenou borkou. Sledují se tyto cíle:

- rychlejší počáteční vývoj rostlin vlivem udržovaného černého úhoru a lepšího prostorového mikroklimatu,
- menší úhyn sazenic vzhledem k lepším podmínkám i vzájemné mechanické ochraně (např. na ohrožených stanovištích uprostřed zástavby); uhynulé rostliny není nutné doplňovat, nepřesáhne-li procento úhynu jistou mez,
- dosažení rychlejšího estetického i funkčního účinku (kulisové, krycí a ochranné výsadby),
- celkové zjednodušení a zlevnění péstitelské péče.

3.5.3 Solitérní výsadby

Pro solitérní výsadby platí, že ve svém osamocení jsou velmi nápadné a všechny jejich znaky dokonale vyniknou, jak uvádí Hurych (2005). Volí se druhy dlouhověké, otužilé a životné. Pro jejich umístění platí pravidla jako pro dominanty.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

3.5.4 Liniové výsadby

3.5.4.1 Uliční stromořadí na náměstí

Podle Stejskalové (2005) se vegetace se umísťuje po obvodu náměstí, nejlépe jako stromořadí. Náměstí doprovází nezbytná infrastruktura: parkoviště, zastávky hromadné dopravy, vjezdy do podzemních garáží aj. Zeleň může tato zařízení pohledově odclonit, nesmí však zabránit jejich plynulému využití.

3.5.5 Živé ploty

Jak uvádí Hurych (2005), k ohraničení prostoru, jeho rozdělení nebo k pohledové izolaci lze použít živé ploty (do 2m). Rostliny se buď ponechávají přirozenému vývoji nebo se tvarují řezem. Výběr vhodných druhů závisí na podmínkách stanoviště, požadované výšce a opadavosti listů.

3.5.5.1 Živé ploty tvarované

Živé tvarované ploty jsou, jak uvádí Šonský (1999), ploty z tvarovaných dřevin, které jsou pravidelně stříhané, a to podle výtvarných a kompozičních zásad. Podle výškového uspořádání rozdělujeme:

- Nízké ploty a plůtky do výšky 100cm
- Středně vysoké ploty do výšky 100 – 300cm
- Vysoké ploty nad 300cm (Šonský, 1999)

3.5.5.2 Živé ploty volně rostoucí

Dále dle Šonského (1999) jsou živými ploty volně rostoucími jednořadé i víceřadé výsadby okrasných keřů, které se netvarují a plní zejména estetickou funkci, a které se pěstují jako volně rostoucí a nenáročné na péči. V porovnání s tvarovanými ploty mají větší prostorové nároky nejen na šířku, ale také na výšku.

3.5.6 Květiny v kompozici zeleně

3.5.6.1 Přirozená rostlinná společenstva

V případě požadavku na založení přirozeného rostlinného společenstva, by se dle Hurycha (2005) mělo vždy jednat o výběr domácích květin, zvláště trvalek. Velký význam mají nenáročné trvalky, které se dlouhodobě udržují bez větší lidské péče. Takovéto výsadby

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

je vhodné využít na místech méně vhodných nebo nevhodných pro trávník, což jsou zejména stinná a polostinná zákoutí.

3.5.6.2 Květinové záhony

Jak uvádí Kalusok (2004), jedná se o bohaté květinové záhony, které jsou a byly již od viktoriánské doby vkládány do trávnickové plochy – nejdříve v podobě erbů, kterými se mohli návštěvníci zahrady při procházkách kochat. Listem i květem okrasné rostliny společně vytvářejí křiklavě barevné, přesně ohraničené vzory, kterým často vévodila palma, váza nebo socha. Vyumělkovanost takových záhonů byla vždy silně napadána zahradními reformátory, ale tyto květinové záhony vyhovovaly vkusu veřejnosti, a proto zdobily veřejná prostranství ještě v prvních desetiletích 20. století a můžeme na ně narazit ještě dnes.

Hurych (2005) poukazuje na to, že květinovými záhony nesmíme trávnickové plochy roztříštit.

3.5.7 Mobilní zeleň, květiny v nádobách

Podle Kalusok (2004) bylo ve zvláštní oblibě měšťanského zahradního umění pěstování květin nejen ve veřejných zahradách, ale také na okenních parapetech. Tzv. *Blumistereí*, pěstění vzácných rostlin, patřilo v 19. století k favorizovaným koníčkům nejen pro dámy, ale pro celou laickou veřejnost. Jak uvádí Lord (2010), osázené nádoby včetně okenních truhlíků a závěsných košů jsou často miniaturou květinového záhonu a mají stejnou kompozici, základem jsou většinou dva druhy kvetoucích rostlin, většinou jedna s drobnými květy a jedna s velkými květy, jako doplněk je obvykle využívána listem okrasná rostlina.

Podle Stejskalové (2005) patří k nejzávažnějším prohřeškům na náměstích, přežívajícím z období socialismu, používání mobilní zeleně nevalné estetické úrovně.

3.5.7.1 Sezónní osázení

Viz kapitola 3.4.6.2 Květinové záhony

3.5.7.2 Trvalé osázení

Hurych (2005) uvádí, že výhodou trvalého osázení je celoroční estetický účinek. Základem jsou dřeviny, které mohou být doplněny trvalkami. Velmi vhodné jsou různé kombinace vyšších dřevin s nízkými pokrývnými stálezelenými druhy – např. barevnolistými

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

brsleny, skalníky, barvínkem, břečťanem, chvojníkem nebo poléhavými mochnami. Opadavé listnáče jsou nejodolnější.

Podle Richter (1995) jsou pro suchá i vlhká stanoviště vhodné suché kamenné zídky. Tradiční suchá kamenná zídka je postavena z kamene surově opracovaného do přirozených pravidelných i méně pravidelných tvarů. Jako osázení jsou vhodné například alpínky, které velmi rychle prorostou svými dlouhými kořeny až ke zdroji vláhy a zároveň svým růstem zpevní postavenou zídku. Silný kořenový systém také zajistí, aby rostliny pevně držely a nebyly odtrženy větrem nebo silným deštěm.

3.5.8 Barevnost v kompozici zeleně

Příjemný dojem, vyvolaný barevností předmětů, je podmíněn správnou volbou a sestavou barev, jak uvádí Hurych (2005). Nevhodná volba nebo sestava barev může znehodnotit jinak dobrou kompozici. Vhodně upraveným rozvrhem se může některá barva povýšit na dominantní.

3.6 Výčet architektonických slohů ve vztahu k zeleni u daného tématu

3.6.1 Baroko

Pro období baroka, barokní stavby a barokní úpravy zeleně platí dle Hurycha (2005) tyto zásady:

- zvětšené měřítko a snaha o modelaci celé situace,
- barokní budova se vyznačovala masivností a složitým ustrojením,
- barokní zahrada byla reprezentačním prostorem značného emocionálního účinku a dotvářela prostředí staveb,
- partery bohatě zdobené květinami, nízkou tvarovanou zelení a často i barevnými písky,
- pestré ornamenty křivek – broderie – připomínající výšivky na koberci,
- velká výtvarná díla zasáhla celou krajinu,
- menší i rozsáhlé stavební soubory vytvořily účinné dominanty, které byly doplněny četnými drobnými stavbami a výtvarnými díly (kapličkami, božími muky, kříži aj.).

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Turner (2005) uvádí, že období baroka dodalo celé Evropě nejdramatičtější stavby a noblesu, barokní umění zasáhlo celou Evropu, včetně protestantských zemí. S obrovskou rychlostí prolno do politických, ekonomických i náboženských sfér a velmi také do zahradního designu, kde v té době byla zásadně aplikována geometrie.

Vývoj baroka v zahradách:

- osová souměrnost zahrady
- osová souměrnost aplikovaná i na okolí zahrady
- osy protínající zahradu ve více směrech

Základními prvky barokních zahrad jsou:

- cesty, pěšiny
- kanály – vodní prvky
- partery
- zelené stěny
- stavby na osách
- průhledy v zahradách na lokální prvky (např. fontány)
- průhledy ze zahrad na okolí (např. kostely)
- osově uspořádané schody, vodní prvky a sochy
- začlenění do okolní krajiny

V protestantských zemích bylo barokní zahradní umění používáno v průběhu 18. století.

Podle Pacákové-Hošťákové (2004) je barokní zahrada typickou zahradou formálního typu. Oproti přesně vymezené renesanční zahradě, která byla skládána z jednotlivých pravidelných částí, spojuje barokní zahrada své části v jednotící dynamický účinek.

3.6.2 Klasicismus

Jak uvádí Hurych (2005), v klasicismu nabyl dominantního postavení přírodně krajinářský sloh. Architektonická řešení objektů zeleně však zcela nevymizela a od druhé poloviny 19. století se uplatňovala stále výrazněji. Obdobně jako u architektury staveb se však ve druhé polovině 19. století ustálily určité znaky nového zahradního stylu, který můžeme nazvat klasicizující. Ten přetrvával pomístně až do 30. let 20. století. Oproti

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

klasickým architektonickým slohům (renesančnímu a zejména baroknímu) je celková kompozice jednodušší a rozlohou menší, přesto však pojatá dekorativně. Základem je trávníková plocha členěná cestami a doplněná květinovými záhony a drobnějšími dřevinami v řadách. Úpravu obvykle dokresloval dekorativní rastr úzkých cest. Oblíbenou barvou laviček byla zelená, popř. hnědá. Hojně se také vysazovaly aleje a živé ploty. Oblíbeny byly dřeviny kvetoucí, převislé, malokorunné, pravidelně rostoucí, sloupovité a popínavé.

3.6.3 Secese

Vilové zahrady u domů majetných měšťanských vrstev měly převážně okrasně obytný charakter. Jak uvádí Hurych (2005), zdůrazňovalo se spojení obytné části domu s prostorem zahrady. Podle potřeby se začleňovaly účelové části a prvky. V okrajových částech, zejména v osázení, se uplatňovaly motivy přírodně krajinářské. Typickými prvky byly altány či pergoly, loubí, treláže, oblouky nad cestami s popínavými dřevinami, girlandy z popínavých rostlin, obytné terasy, okrasné bazény, květinové zídky a skalky, dlážděné cesty a šlapákové pěšiny, stříhané živé ploty a rozmanité dekorativní dřeviny, růže a trvalky. Vývoj vilových zahrad dosáhl u nás vrcholu mezi dvěma světovými válkami.

Podle Molet i Petit (2009) se například výstavní a tovární budovy staly jakýmsi motorem pro architekturu a projektování a byly znakem technologického pokroku. Často to byly „paláce“, ukazující prostornost, noblesu a eleganci a zároveň provozní organizaci městské architektury. Proto se tyto budovy staly ukazatelem různých vlivů architektury v průběhu doby.

3.7 Historický vývoj obce, architektonický vývoj, jejich zpětný projev v architektuře, přehled kulturních a historických památek

3.7.1 Historie obce

Jak uvádí kolektiv ZŠ Rokytnice nad Jizerou (2008), první údaje o osídlení oblasti máme ze 13. století, kdy se do zdejších pralesů nastěhovali Němci z Horního Slezska, Harzu a Franků, většinou horníci. Hornické osídlení dokládá i letopočet 1401, nalezený ve výdřevě staré školy v Rokytně.

Podle Davida (2010) vznikla původní osada v údolí Hutského potoka při dolech na měď, stříbro a olovo někdy v 16. století, první písemná zmínka pochází z roku 1574. Nejvýše

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

položený rudný důl na Rokytnicku byl Vysoký Hrad na Kotli – odtud se vytěžená ruda snášela v nůších do údolí Rokytnice. V předbělohorské době žili v Rokytnici nad Jizerou hlavně evangelíci. Ti také osadu pojmenovali Kalich. Rokytnicko dlouho zůstávalo baštou protestantismu – ještě v r. 1651 zde není uveden jediný katolík. Na náboženský útisk pak mnozí poddaní reagovali únikem do náboženských sekt – nejsilnější pozici zde měli adamité. Těžbu obnovil Albrecht z Valdštejna, který horníkům poskytnul výhodné podmínky. Po jeho smrti doly skomíraly, vše pak dovršila třicetiletá válka. Pozdější pokusy o obnovu, prováděné hlavně v 19. století, nebyly úspěšné.

Na Rokytnicku se odehrálo několik povstání poddaných – např. v r. 1704 při stavbě pivovaru či v r. 1776, kdy Rokytničtí přepadli panský dvůr a faru. Zasáhli husaři, povstalci byli poraženi, vůdcové pochytáni a uvrženi do těžkého žaláře, kde většina z nich zemřela.

Zdrojem obživy se stalo zejména tkalcovství, které později ustoupilo tovární textilní produkci. V r. 1873 byla v Rokytnici založena nižší tkalcovská škola. V r. 1899 byl zahájen provoz na železniční trati z Martinic v Krkonoších.

Sojková et al. (2000) uvádí, že koncem 19. století patřila Rokytnice nad Jizerou k těm obcím západních Krkonoš a přilehlého cípu Jizerských hor, v nichž žila naprostá převaha příslušníků německé národnosti, podle oficiálních údajů z r. 1895 více než 97 procent.

Podle Davida (2010) byl 12. dubna 1902 v horní části náměstí položen základní kámen pro městskou radnici, jejíž výstavba ve stylu německé secese trvala pouhý jeden rok. Součástí radnice byla spořitelna, obecní knihovna a věžeňské cely (umístěné ve sklepních prostorech). Později bylo formováno také náměstí, a to jako plocha pro pořádání vyhlášených „jarmarků“.

Původní náves pod kostelem postupně zanikla a veškerý ruch se přestěhoval o 150m výše proti proudu Hutského potoka na ono jarmarečné náměstí.

Jak uvádí Kolektiv ZŠ Rokytnice nad Jizerou (2010), došlo v polovině 20. století k výstavbě prvních lyžařských vleků.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

3.7.2 Architektonický vývoj

Typologie krkonošské chalupy podle Klimeše (2007) :

- jednostranně zemědělský charakter,
- přízemí bylo koncipováno jako obydlí hospodáře a rodiny (světnice), zároveň sloužilo přízemí (chlév oddělený od světnice zpravidla chodbou) pro chov dobytka a uskladnění píce, sklad sena se nacházel v podkroví,
- 19. století – vložené vikýře, nenáročné zdobné prvky, později obytné polopatro;
- malá oplocená předzahrádka,
- chalupa obklopena velkými neoplocenými pozemky – lučními enklávami.

Každý obytný dům měl malou stodolu nebo špejchar pro uložení úrody. Teprve nedávno se některé změnilly na malé rekreační chaloupky. V původně německé Rokytnici získali chalupáři pomocné stavby společně s hlavní chalupou, a protože je nepotřebovali, postupně zanikaly. Malé chalupy sice měly chlévy, ale jejich obyvatelé od 19. století byli více závislí na práci v továrnách v údolí.

3.7.3 Urbanistický vývoj

Podle Schejbala (1985) se u této obce jedná o rozptýlenou horskou formu osady, kdy chalupy stojí většinou blíže ke středu obdělávaných nebo spásaných pozemků.

3.7.4 Přehled významných budov v obci

Dolní náměstí: Za zmínku (kromě radnice a školy) stojí také nový objekt, jehož tvůrci se podle Davida (2010) inspirovali vzhledem krkonošských chalup.

Horní náměstí : V roce 1996 vzniklo, jak uvádí David (2010), zajímavé Horní náměstí s dřevěnými štíty, rovněž připomínajícími krkonošskou architekturu, některé další prvky jsou pak odvozené spíše z alpských staveb.

Lidová architektura: Podle Davida (2010), lidovou architekturu najdeme jak v Dolní (např. č.p.111, 115, 184), tak v Horní Rokytnici (č.p. 279, 290)

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Továrny: Textilní továrna Franze Haneye v Horní Rokytnici, která pochází z let 1907 – 1908.

Textilní továrna v Dolní Rokytnici, která podle Berana (2007) byla první továrnou v obci vystavěnou v letech 1859 - 60 obchodníkem Adolfem Prellloggem jako mechanická šlichtovna.

Dalšími významnými prvky architektury jsou podle Davida (2010) tyto stavby:

- nejvýznamnější památkou je pozdně barokní kostel sv. Michaela z let 1752 – 59 na místě původní dřevěné protestantské svatyně z r. 1598, naposledy upravený v r. 1996. Na zdi jsou sluneční hodiny,
- ve městě jsou 4 kapličky – mj. na Kostelním kopci z r. 1768,
- výraznou dominantou je 37m vysoká věž secesní radnice na Dolním náměstí, vybudovaná v letech 1902 – 1903.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

4. Metodika práce

4.1 Popis porostu

Terénní průzkum - zkoumání porostu - byl prováděn od července r. 2011 do října téhož roku.

Popis porostu zahrnuje výčet druhů rostlin na jednotlivých místech a zároveň, bylo-li to možné zjistit, také konkrétní počet vysázených rostlin.

4.2 Pořízení fotodokumentace jednotlivých míst

Fotografování míst probíhalo od ledna r. 2011 do října téhož roku, bylo pořízeno nepřehledné množství fotografií, ze kterých byly vybrány fotografie přiložené v jednotlivých pasportech.

4.3 Výběr jednotlivých lokalit

Pro vydefinování, které prvky a útvary zeleně budou zahrnuty v této práci, byla stanovena tato kritéria:

Pro oblast náměstí:

- veškeré plochy zeleně na náměstí
- plochy vodních toků

Po ostatní intravilán města:

- plochy veřejné zeleně s rozlohou nad 100m², které svou polohou zaujímají místo poblíž hlavní dopravní komunikace a jsou součástí tras, po kterých se pohybují chodci ve větší míře,
- místa na vycházkových trasách kolem města, na kterých jsou umístěna sběrná stanoviště pro svoz odpadů,
- zeleň obytných souborů na místě u vycházkové trasy,
- oblast hřbitova.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

4.4 Vypracování pasportů pro jednotlivé lokality

Pro každou lokalitu vybranou k bližšímu zkoumání byl zpracován tzv. pasport, který rozpracovává tyto jednotlivé body::

- **Fotodokumentace**
- **Lokalizace**
- **Průzkum porostu**
- **Status plochy**
- **Péči o zeleň zajišťuje**
- **Informace k místu, vlastní hodnocení** (popř. pouze **Vlastní hodnocení**)
- **Návrhy na zlepšení**

5. Výsledky práce

5.1 Vlastní zpracování

Tato kapitola zahrnuje vlastní přehled vybraných míst včetně fotodokumentace, popisu porostu, informací k jednotlivým místům z hlediska historie nebo užitné hodnoty z hlediska návštěvníka až po vlastní zhodnocení stavu zeleně daných lokalit a případné návrhy na zlepšení.

Pro každou vybranou lokalitu je zpracován pasport, jednotlivé body jsou rozpracovány takto:

Fotodokumentace: ke každému místu byly vybrány 2-3 fotografie nejlépe přibližující stav a koncepci zeleně,

Lokalizace: stanovuje lokalizaci místa – přibližuje umístění lokality v rámci intravilánu za pomoci okolních míst vyhledatelných na mapě obce (orientační čísla domů, části obce – obec nemá pojmenované ulice),

Průzkum porostu: výpis jednotlivých druhů rostlin a travních porostů, bylo-li možné zjistit přesný počet, jsou uvedeny i počty jednotlivých rostlin,

Status plochy: udává, v jakém vztahu je plocha zeleně k funkci pro veřejnost:

Veřejná zeleň plocha zeleně určená pro užívání veřejností – ať již pro posezení (či poležení), tak i pro pouhý efekt vizuální,

Soukromá zeleň plocha určená pro užívání vlastníkem objektu,

Veřejná plocha plocha bez porostu určená k využití veřejností (dopravní komunikace, parkoviště),

Vodní tok plocha vodního toku (bez porostu),

Péči o zeleň zajišťuje: definuje, kdo se stará o hodnocenou lokalitu (kdo je vlastníkem popř. ve spolupráci s kým zajišťuje péči o dané místo),

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Informace k místu, vlastní hodnocení: Pojednává o daných lokalitách, jejich historickém kulturním aspektu, či jejich funkci pro veřejnost a hodnotí tuto funkci (částečně subjektivně a částečně dle podkladů odborné literatury) a stav porostu (z hlediska zdravotního či z hlediska koncepce řešení),

Návrhy na zlepšení: Pro dané stanoviště navrhuje změny nebo souhlasí bez výhrad s daným stavem porostu.

5.1.1 Seznam zkoumaných lokalit a jejich poloha na mapě

1. „Kroupovi“ – křižovatka pojizerské magistrály – silnice č. 14 – s příjezdovou komunikací č. 294 (příjezd do obce) – oblast čerpací stanice
2. hřbitov – oplocení hřbitova
3. sídliště – sběrné místo odpadků v centrálním dvoře nové sídlištní výstavby
4. sídliště – zeleň u nové sídlištní výstavby (č.p. 667, 668)
5. horní cesta – sběrné místo odpadků na vycházkové turistické trase – Berlín - Horní Kout
6. horní náměstí – komplex staveb
7. původní náves - most – sv. Jan Nepomucký
8. kostel sv. Michaela
9. náměstí – zahrada a okolí Komerční banky
10. náměstí – otevřený Huťský potok v dolní části náměstí
11. náměstí – Restaurace Kino
12. náměstí – ostrůvek zeleně u nové výstavby
13. náměstí – centrální trávník - dřevěný obelisk osázený letničkami
14. náměstí - stromová alej u školy
15. náměstí – autobusová zastávka
16. parčík u radnice – pomník padlých
17. vstup do bytového domu (objekt s prodejnou zeleniny) č.p.196 – nové výsadby

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

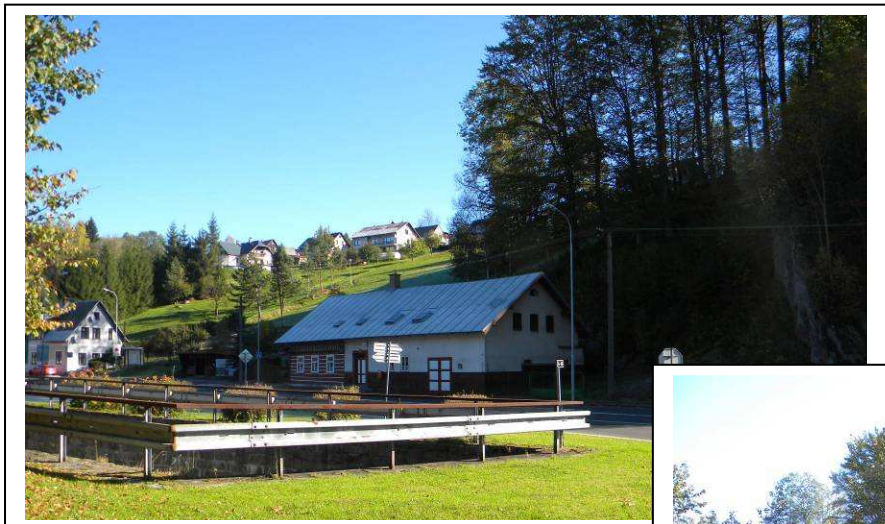
Vyznačení vybraných lokalit na mapě obce

5.2 Pasporty jednotlivých míst

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.1 „Kroupovi“ – křižovatka pojizerské magistrály – silnice č.14 – s příjezdovou komunikací č. 294 (příjezd do obce) – oblast čerpací stanice

Lokalizace:

Dolní Rokytnice – odbočka z pojizerské magistrály – hlavní příjezd do obce – trávníky jsou orientované na JZ, pod silnicí vede podchod – lávka přes řeku Jizeru pro pěší a cyklisty, která spojuje břehy řeky a umožňuje pokračovat v túře na druhém břehu řeky. Lavičkové sezení pod vzrostlými stromy je příjemným doplňkem, prostory čerpací stanice jsou bohužel nedílnou součástí plochy

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Popis porostu:	<i>Carpinus betulus</i> 2x <i>Symphoricarpos albus</i> 2x <i>Spirea x vanhouttei</i> 3x Travnatá plocha – udržovaná – seč 3 - 4x ročně
Status plochy:	Veřejná zeleň
Péči o zeleň zajišťuje:	Obec
Vlastní hodnocení:	Plocha je dostatečně udržovaná, lávka – podchod - je málo označený pro využití turisty, sezení pod vzrostlými stromy je příjemné. Výhled od sezení k čerpací stanici není optimální.
Návrhy na zlepšení:	Oživení (zvýraznění) vstupu do podchodu – na lávku (poutač). Změna výhledu od sezení – stolu s lavičkami, osázení nižšími keři do výšky cca 1,5m ze západní strany od čerpací stanice: <i>Berberis thunbergii</i> <i>Berberis thunbergii</i> ‘Atropurpurea’ <i>Physocarpus opulifolius</i> 'Snowfall' <i>Spiraea x vanhouttei</i>

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.2 hřbitov – oplocení hřbitova

Lokalizace: Na jižním svahu pod lyžařským areálem Studenov je situován hřbitov. Řešená zeď je západním lemem hřbitova.

Informace k místu: Vlastníkem hřbitova i okolních pozemků je obec Rokytnice nad Jizerou. Hřbitov si v letech 2009 až 2011 prošel rozsáhlou rekonstrukcí (včetně nového oplocení) a také kompletní revitalizací zeleně. Z evropských a státních fondů byla čerpána finanční dotace v rámci podpory venkova.

Popis porostu: Řešená zeď je bez jakékoliv zeleně po vnitřní i vnější straně. Jedinou zelení je z vnější strany udržovaný trávník, z vnitřní strany travní porost extenzivní.

Status plochy: Veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Správa hřbitova – obec Rokytnice nad Jizerou

Vlastní hodnocení: Pomníky situované u dané zdi působí bez zeleného pozadí velmi „neutěšeně“.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Návrhy na zlepšení:

Na vybudování okružní cestičky (dle Wagnera, 1990) zde místa dost není, na zelený prstenec, který zapojí hřbitov lépe do okolní krajiny však ano. Zeleň by neměla chybět ani na vnější straně hřbitovní zdi, zvláště u vstupních bran, které jsou situovány na severní a jižní straně hřbitova.

Z vnitřní strany navrhuji tvarovaný/netvarovaný živý plot z poloopadavých či opadavých listnatých keřů, např.

Ligustrum ovalifolium

Spiraea × cinerea 'Grefsheim'

U vstupní brány na severní straně doporučuji vysadit 2 - 3x

Tilia cordata

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.3 Sídliště – sběrné místo odpadků v centrálním dvoře nové sídlištní výstavby

Lokalizace: Na jižní stráni ve střední části obce se nachází zdejší nevelké sídliště, spíše se jedná o soubor obytných domů.

Průzkum porostu: V trávniku za objektem jsou vysazeny dva solitérní jedinci *Picea abies* 2x

Status plochy: Veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Obec – technické služby města

Vlastní hodnocení: Velmi prakticky situované místo pro sběrný vůz, ne tolik již pro kolemjdoucí. Jelikož se jedná o velmi frekventované místo, kudy denně musí projít nebo projet všichni obyvatelé místního nevelkého sídliště, zasloužila by si tato plocha status spíše malého náměstíčka, než sběrného místa odpadů.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Návrhy na zlepšení: Radikální řešení – odstranění přístavku z daného místa a jeho umístění na protilehlé straně silnice.

Z možných řešení – zlepšení aktuální situace -

- využití zeleně – pnoucích rostlin pro přímé popnutí přístavku:

Parthenocissus quinquefolia

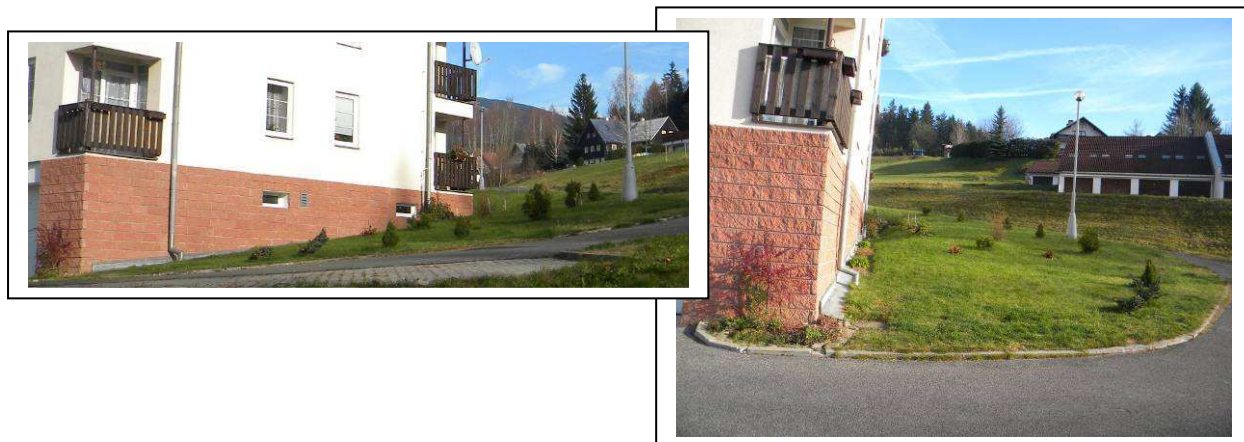
Lonicera henryi

Hedera helix

- přístup obyvatel k popelnicím ze strany trávníku (z druhé strany) a zakrytí „výhledu na odpadové hospodářství“ ze strany od silnice např. posuvnými dřevěnými stěnami (vraty), které by byly otevíratelné pro obsluhu popelářského vozu.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.4 Sídliště – zeleň u nové sídlištní výstavby (č.p. 667, 668)

Lokalizace: U nejnověji vystavěných budov zdejšího sídliště (výstavba byla ukončena r. 2006) – na jižní straně od domu č.p. 667

Rozbor porostu: *Picea conica* 'Glauca' 3x
Juniperus horizontalis 'Blue Chip' 3x
Hydrangea macrophila 2x
Berberis thunbergii 'Atropurpurea' 1x
Rosa sp. 2x

Status plochy: Veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Vlastníci bytů svépomocí, bytové družstvo

Vlastní hodnocení: Na těchto výsadbách je zřetelná „lidová tvořivost“ laické veřejnosti – obyvatel domu, kteří „to chtějí mít hezké.“ Neznalost sortimentu včetně jeho vzrůstnosti, nároků na kvalitu, složení a pH půdy, stejně jako neznalost estetických základů při výsadbě solitér, skupin a bez základů barevnostní kompozice má za vinu toto podivné rozsetí jednotlivých rostlin po ploše veřejné zeleně.

Okrasné formy smrků jsou poměrně náchylné na rezivění spodních partií, způsobené zejména psím „značkováním“.

Rostliny velkokvěté hortenzie jsou náchylné k vymrzání pupenů, a jelikož kvetou na tzv. dvouletém dřevě, nejsou bez zimní

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

přikrývky schopny si pupeny uchovat živé. Jsou tedy bez dostatečné péče a rozrůstají se pouze jako zelené nekvetoucí keře.

Návrhy na zlepšení:

Doporučuji bytovému družstvu konzultaci všech venkovních výsadeb s odborníky a následnou výměnu choulostivých druhů za druhy nenáročné. Zároveň (při přesadbě) doporučuji změnu kompozice na skupinu (3-5ks) kvetoucích listnatých keřů umístěnou mimo osu trávníku.

Navrhované druhy do skupiny kvetoucích keřů:

Chaenomeles x superba

Spirea x cinerea 'Grefsheim'

Potentilla fruticosa

Weigela florida

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

**5.2.5 Rokytnice nad Jizerou – sběrné místo odpadků na vycházkové turistické trase –
Horní cesta – Horní Kout**

Lokalizace: Na jižním okraji lesa Berlín – mezi částmi Berlín a Horní Kout, parcela č. 3362

Popis porostu: bez porostu, cesta je lemována lesem (mj. *Picea abies*)

Status plochy: veřejná plocha (ostatní komunikace – označení dle KN)

Péči o zeleň zajišťuje: obec Rokytnice nad Jizerou

Vlastní hodnocení: Stejně jako u pasportu č. 5.2.3 je místo pro sběr tříděného odpadu neutěšené. Místo příjemného pohledu do lesa se kolemjdoucím naskýtá výhled přímo mezi kontejnery. Je to důsledek necitlivého jednání a zcela účelového vystavění přístřešku pro popelnice. V místě je přístřešek potřebný, avšak škoda místa, které mohlo lépe sloužit s lavičkou a stolem jako odpočinková zóna. Nedaleko se u bytového domu č.p. 557/558

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

nachází přístřešek pro netříděný odpad, nemělo by být tedy velkým problémem tento rozšířit i pro kontejnerová stání pro tříděný odpad.

Návrhy na zlepšení:

Při radikálnějších řešení navrhuji, jak jsem bylo již naznačeno v hodnocení, přemístit sběrné místo ke sběrnému místu nedaleko – cca 50m západním směrem a rozšířit odpadové hospodářství u obytné zástavby (zde je popelnicové stání, které je od domů odkloněno a nijak nehyzdí ani nenarušuje výhledy).

Aby se alespoň zmírnily důsledky, které výstavba tohoto přístřešku způsobila, doporučuji použití mobilní zeleně při bočních stěnách, současně použití treláží nebo lankového systému pro využití pnoucích rostlin.

Navrhované druhy pro použití v nádobách:

Parthenocissus quinquefolia

Lonicera henryi

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.6 Rokytnice nad Jizerou – komplex Horní náměstí

Lokalizace: Horní Rokytnice – po obou stranách silnice č. 294 směr Rokytno

Průzkum porostu: *Picea pungens* 2x
trávník – seč cca 3x ročně

Status plochy: Veřejná zeleň, dle KN – zbořeniště, manipulační plocha

Péči o zeleň zajišťuje: Obec Rokytnice nad Jizerou ve spolupráci s místním správcem objektu

Vlastní hodnocení: Zřejmě kvůli prostoru pro úklid sněhu v zimním období, či z důvodu finančního, kdy investor již nebyl motivován pro další financování zahradnických prací je ozelenění plochy nedostačující a komplex tak tvoří z mého pohledu objekt vytržený z okolní horské krajiny.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Návrhy na zlepšení: Pro větší travnaté plochy - od cca 25 m² - navrhuji menší skupiny poléhavých keřů, které v zimě snesou zátěž odklízeného sněhu. Dobrou zkušenost (snesou zátěž sněhu, dlouho ležící sněh, mají dobrý obrost a snáší řez - při polámání větvích) mají zdejší zahradnické firmy s těmito nízkými keři:

Stephanandra incisa

Cotoneaster dammeri

Trvalky:

Astilbe x Arendsii

Matteuccia struthiopteris

V zastíněné části náměstí - na jihozápadní straně od silnice doporučuji místo větších travnatých ploch podél podloubí rozšířit kamenné pole z jizerských valounů, s místy prorůstajícími *Matteuccia struthiopteris* a do travnatých ploch skupinu keřů *Stephanandra incisa*.

V osluněné části náměstí se nacházejí pouze malé travnaté plochy, lemující parkovací stání a stěny u podloubí, dvě větší plochy u obchodu se sportovními potřebami a u kavárny. Zde doporučuji nízké stěny u podloubí obložit kamennými suchými zídkami, osázení suchomilnými sukulentními trvalkami:

Sempervivum tectorum

Sempervivum arachnoideum

Sedum album

Sedum acre

Místo travnatých ploch doporučuji plošně vysadit půdopokryvné skalníky *Cotoneaster dammeri*, trvalky *Astilbe x Arendsii* a vše důkladně zamulčovat.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.7 Původní náves – most, sv. Jan Nepomucký, dnešní křižovatka

Lokalizace: Dolní Rokytnice – odbočka k z hlavní silnice k lyžařskému centru Studenov, jedná se o 2 parcely – 2 vlastníky

Průzkum porostu: *Thuja occidentalis* 3x
Picea pungens 3x
Cornus sanguinea 3x
Sambucus nigra 1x
Pinus nigra 1x
Trávník – seč cca 4x za sezónu

Status plochy: Veřejná zeleň, dle KN – zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Obec Rokytnice nad Jizerou (jako vlastník 1. parcely) ve spolupráci s vlastníkem (fyzická osoba) 2. parcely – vlastníkem přilehlého pensionu

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Informace o lokalitě,

vlastní hodnocení:

Nenávratně ztraceno pod pokličkou z asfaltu je již kouzlo původní návsi. V místech vzrostlé zeleně – zahuštěné výsadby - byly původně vystavěny vyšší roubené chalupy. Nacházela se zde „Černá hospoda“.

Na protější straně silnice je na pískovcovém zábradlí mostku umístěna socha sv. Jana Nepomuckého, která dodává místu alespoň částečný punc starých dob.

Na zatravněné části parcel bohužel dnes parkují automobily hostů zdejšího pensionu a místo slouží již pouze jako část dopravní infrastruktury.

Návrhy na zlepšení:

Pro oživení tohoto místa pro turisty by stálo za úvahu, zda neumístit pro takto důležitou část obce (z hlediska historie) např. informační tabuli s dobovými fotografiemi a informacemi o historickém aspektu místa. Dále by bylo vhodné umístit turistické posezení, nebo alespoň lavičku pro kolemjdoucí.

Vzrostlou zeleň doporučuji revitalizovat a doplnit nízkými listnatými keři, vše řádně zamulčovat.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.8 Kostel sv. Michaela

Lokalizace: Dolní Rokytnice – přímo sousedící s parcelami původní návsi (pasport 5.2.7)

Průzkum porostu: *Picea pungens* 3x
Tilia cordata 1x
Trávník – seč 2x - 3x za sezónu

Status plochy: Veřejná zeleň, dle KN – ostatní plocha

Péči o zeleň zajišťuje: Římskokatolická farnost Rokytnice nad Jizerou

Vlastní hodnocení: Okolí barokního kostela původně sloužilo jako pohřebiště – místní hřbitov, později byl hřbitov přesunut severovýchodním směrem od kostela – na pozdější místo nové budovy dnešní základní školy. V roce 1886 byl již vystavěn soudobý hřbitov na jižní stráni pod dnešním lyžařským střediskem Studenov. V kostelní zahradě

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

jsou vysazeny nesymetricky jehličnany, což zřejmě není nejvhodnější řešení zeleně. Zadní trakt zahrady není využíván – protože zde nevede ani pěšina. Ve zdi kostelní zahrady jsou po celém obvodu umístěny výjevy ze 14 Ježíšových zastavení – křížová cesta, o nichž spousta návštěvníků ani neví, jelikož k nim nevede žádná cesta a výhled na ně v předním traktu je zastíněn právě vzrostlými smrky *Picea Pungens*, které jsou zavětvené až k zemi, mezi nimiž je umístěna ještě informační tabule s vývěskou Římskokatolické církve informující o konáních v kostele a v okolních farnostech.

Návrhy na zlepšení:

Protože místo původně nebylo barokní zahradou, nýbrž pohřebištěm u barokního kostela, můžeme na něj aplikovat ze zásad barokních zahrad pouze symetrii – a to v té nejjednodušší osově variantě. Jelikož vstupní brána ke kostelu je symetricky umístěna pouze ze západní strany a z východní strany je umístěna jako vstup do jižní části kostelní zahrady, nebude symetrie stejně plně dosaženo.

Štěrková pěšina lemující kostel v jižní části by se měla opakovat osově symetricky také v severní části zahrady.

Křížová cesta by mohla být lemována štěrkovou pěšinou.

Jako vhodné považuji nahrazení stávajících smrků – *Picea pungens* - vzrůstnými velkokorunnými listnatými stromy – nejlépe *Tilia cordata* či *Aesculus hippocastanum*, a to symetricky – 2 v jižní části a 2 v severní části.

Dále doporučuji nahrazení informační tabule v zahradě vývěskou nebo přestěhování informační tabule, a to před vchodovou bránu do kostelní zahrady – zřejmě před bránu východní, neboť zde je větší frekvence pohybu osob při přístupu do kostela (vchod blíže k náměstí).

Vhodné by bylo také vysazení *Paeonia lactiflora* ‘Charles White‘, *Helleborus niger* a *Campanula persicifolia* ‘Alba‘ u každého ze 14 zastavení křížové cesty.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.9 Zahrada a okolí Komerční banky

Lokalizace: Secesní stavba při vjezdu do náměstí – na pravé straně od silnice – její zahrada a sousedící parcela veřejné zeleně (naproti stanici Policie ČR)

Průzkum porostu: Neoplocená veřejná část: *Picea abies* 3x
Sorbus aucuparia 1x
Trávník – seč cca 3x za sezónu

Oplocená soukromá zahrada: východní trakt.
Rhus typhina ‘Dissecta’ 1x
Pinus mugo 1x
Forsythia sp. 1x
Thuja occidentalis 1x
Sambucus nigra 1x

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Západní trakt:

Picea abies 4x

Rhus typhina 'Dissecta' 4x

Thuja occidentalis 'Smaragd' 2x

Phyllostachys flexuosa

Acer platanoides 1x

Trávník seč cca 5x za sezónu

Status plochy: Soukromá zeleň, veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Fyzická osoba (vlastník secesní vily), obec Rokytnice nad Jizerou na místě veřejné zeleně

Informace k místu: Na městské parcele trojúhelníkového tvaru byl v roce 2011 vsazen pod 3 vzrostlé smrky *Picea abies* kamenný obelisk – pamětní kámen - k oslavě zakončení obnovy veřejné kanalizace v projektu s názvem „Čistá Jizera“

Soukromá zahrada secesní vily slouží pouze majiteli objektu a hostům místního pensionu.

Vlastní hodnocení: Tyto parcely byly vybrány pro rozbor zejména pro své umístění při hlavním vstupu – vjezdu – do oblasti náměstí.

Veřejně přístupná parcela veřejné zeleně je na první pohled poměrně dobře zatravněna a udržována. Jehličnaté stromy jsou ovšem velmi vysoké pro takto malý, nepříliš světlý prostor v ulici mezi domy, zároveň jsou vysazeny velmi blízko u sebe (spon cca 1x1m).

Soukromá zahrada vily není reprezentativní, stromy jsou přerostlé, některé pro zahradu tohoto typu nevhodné, zejména koncepce výsadeb není povedená (není zde žádná koncepce). Ač se jedná o zeleň soukromou, vizuálně velmi zasahuje do veřejného prostranství, a proto se jí věnuje. Strana domu s hlavním vchodem (vchod do Komerční banky), je lemována trávníkem ohraničeným kamennou podezdívkou, který není dobře založený a dostatečně udržovaný.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

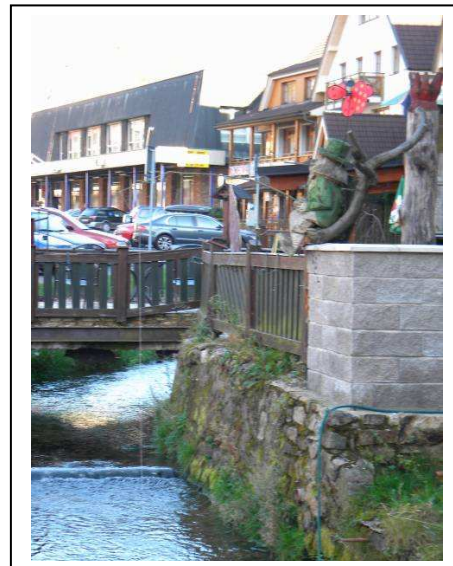
Návrhy na zlepšení:

Na parcele veřejné zeleně, kde je umístěn výše zmíněný pamětní kámen, doporučuji zesvětlit prostor zejména výměnou vysokých jehličnanů za skupinu nižších listnatých keřů nebo 1 malokorunný strom (nejlépe také *Sorbus aucuparia*).

Zahrada secesní vily by měla více reprezentovat jak vilu samotnou, tak i město, protože, jak již bylo zmíněno, její přímé okolí (chodníky podél zahrady, silnice) je základním vstupem (vjezdem) do prostor náměstí. Bylo by tedy vhodné – pro takto reprezentativní prostor – oslovit zahradního architekta a požádat jej alespoň o studii, jíž se může soukromý majitel při realizaci zahrady řídit, např. řešení zahrady v obytně okrasném stylu dle secesního slohu tak, aby zahrada zároveň sloužila svému majiteli a krásnila své okolí.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.10 Otevřený Hut'ský potok v dolní části náměstí

- Lokalizace:** Náměstí - Jihozápadní část náměstí
- Průzkum porostu:** bez porostu
- Status plochy:** Vodní tok, veřejná plocha (parkoviště)
- Péči o zeleň zajišťuje:** Péči o pozemek zajišťuje obec ve spolupráci se Správou toků Hradec Králové

**Informace k místu,
vlastní hodnocení:**

Plochu dnešního parkoviště dříve zaujímala plocha veřejné zeleně – parkové úpravy - dle fotografií z roku 1930 zde bylo upraveno sezení, pěšiny pro korzování a kašna. Tato úprava bohužel musela ustoupit parkovací ploše z důvodu velkého nárůstu vozového parku.

Dnes již zeleň na náměstí zabírá pouze cca 25 % plochy a dle posledních informací od zdejšího zastupitelstva by se plocha zeleně měla ještě zmenšit, aby ustoupila dalším parkovacím místům.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Z náměstí se v průběhu let stal velký „kruhový objezd“. Pro každého je jednodušší na jedné straně do náměstí vjet a na druhém konci opět vyjet na silnici, než aby se po parkování opět vrátil k původnímu vjezdu. Plocha tím z velké části ztratila punc shromaždiště, relaxační plochy a příjemného místa k odpočinku.

Huťský potok v těchto místech v minulosti sloužil přilehlým chalupám, které musely v 90. letech ustoupit výstavbě nového komplexu budov, jako zdroj vody, chlazení. Od každé chalupy vedly ke břehu kamenné schůdky a přes potok byly vedeny lávky.

Voda v potoce bývala koncem 80. a začátkem 90. let značně znečištěna, částečně to bylo způsobeno jejím využitím pro továrnu SEBA, která je již dnes mimo provoz, a z větší části sloužil potok jako stoka odpadních vod (v 90. letech byla v obci vystavěna čistička odpadních vod a také se začalo více dbát na čistotu splašků z domácností). Do potoka se opět vrátily ryby, stal se čistým horským potokem, který je vhodný pro další využití z hlediska relaxace a zpříjemnění prostředí, a proto si myslím, že je škoda, že potok není přístupný, břehy jsou vysoké.

Návrhy na zlepšení:

Zpřístupnění potoka veřejnosti – otevření břehu – spojení se středovým pásem zeleně a oddělení 2 parkovacích ploch – každá s vlastním vjezdem. Spojením plochy otevřeného břehu potoka a plochy středu náměstí (viz. pasport 5.2.13) by vznikl velmi zajímavý, efektní prvek zeleně, který by se stal dominantním prvkem zeleně náměstí.

Instalace dětského herního prvku – jelikož se jedná o nedostatkový element na veřejných plochách obce a veškerá veřejná zeleň by měla sloužit hlavně veřejnosti – včetně dětí – a to také návštěvníkům obce, je třeba, aby zdejší místo zahrnovalo také herní prvek.

Vhodným by bylo osázení břehu potoka zelení, důraz na zvukové i vizuální efekty působené pohybem vody.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.11 Restaurace Kino

Lokalizace: V severní části náměstí – u hlavní silnice – mezi základní školou a hotelem Krakonoš

Průzkum porostu: *Prunus cerasifera* 'Nigra' 1x
Berberis thunbergii 4x
Berberis thunbergii 'Atropurpurea' 3x
Aesculus hippocastanum
Směsi letniček v nádobách

Status plochy: Veřejná zeleň (soukromý vlastník, plocha slouží hostům restaurace)

Péči o zeleň zajišťuje: Provozovatel restaurace

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Vlastní hodnocení: Veškeré okolí restaurace je provozovatelem udržováno v perfektním stavu pro oko hosta i kolemjdoucích, mj. v letním období. Veškeré ozelenění je, sic laicky, ale do nejmenšího detailu opečováno a udržováno.

Návrhy na zlepšení: Více dbát estetických zásad a zásad kompozice barevnosti při výsadbách dřevin i osazování truhlíků tak, aby vše dohromady ladilo do určitého tónu.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.12 Ostrůvek zeleně u nové výstavby na náměstí

Lokalizace: Centrum náměstí – jižní strana – při novém komplexu budov

Průzkum porostu: *Larix decidua* 1x
Berberis thunbergii 'Atropurpurea' 1x
Směs letniček

Status plochy: veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: provozovatelé obchodů v komplexu

Vlastní hodnocení: Druhy dřevin i květin jsou zvoleny naprosto nevhodně. Modřín i dříví jsou udržovány zpětným řezem. Skupina působí chaoticky. Modřín *Larix decidua* je pro takto malý prostor naprosto nevhodná dřevina. V parném létě je místo velmi exponované na sluneční svit v odpoledních hodinách a je tudíž poměrně vysychavé, tomu by měla odpovídat i zvolená paleta rostlin.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Návrhy na zlepšení:

Pro zdejší stanoviště bych volila kamenné pole s prorůstajícími suchovzdornými druhy trvalek a sukulentními rostlinami:

Sempervivum tectroum

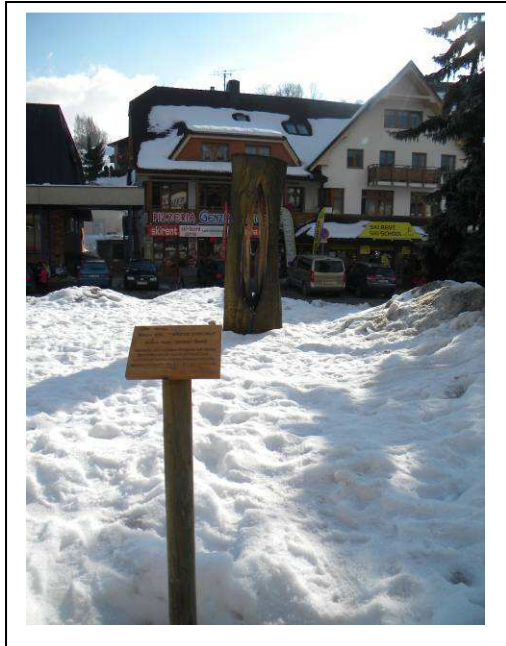
Sempervivum arachnoideum

Sedum telephium

Miscanthus sinensis 'Gracillimus'

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.13 – dřevěný obelisk v centrálním trávníku

Lokalizace: dřevěný obelisk je umístěn v centrálním trávníku na Dolním náměstí

Průzkum porostu: parterová výsadba – letničkový záhon - kruhový tvar

Tagetes erecta

Tagetes patula

Begonia tuberhybrida

Senecio cineraria

Status plochy: veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Obec Rokytnice nad Jizerou

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Informace k lokalitě: Velké náměstí vzniklo jako plocha pro pořádání tradičních regionálních jarmarků v historii (19.století).

Postupné rozšiřování ploch pro parkování vozidel mělo za následek zmenšení travnaté plochy na 1/3 plochy dnešního náměstí. Finální podobu s centrálním trávnickem získalo náměstí v 60. - 70. letech 20. století.

Informace k objektu uvedené na dřevěném štítku:

- název díla: „Srdce stromu“
- autor: Ivan „dědek“ Šmíd
- tuto sochu věnoval městu Rokytnice nad Jizerou Sbor dobrovolných hasičů
- u příležitosti nultého ročníku Dřevosochařského symposia konaného ve dnech 2 .7. – 8. 7. ve Františkově

Vlastní hodnocení: Myšlenka dřevěné skulptury v travnaté ploše jako dominanta náměstí obce je vhodná, s pozadím jehličnatého stromu (*Picea abies*), který je považován za dominantu náměstí v zimních měsících, kdy ho zdobí vánoční osvětlení, působí již trochu menším dojmem. Nevhodné osázení letničkami zářícími ohnivými barvami a potlačujícími tak dominanci vlastního obelisku je zřejmá.

Návrhy na zlepšení: Vsazení obelisku do kamenného pole – loupaná břidlice, popř. alespoň použití méně barevně výrazných druhů květin – listem okrasných forem

Helichrysum sp.

Senecio cineraria

Calocephalus brownii

nebo půdopokryvných dřevin:

Cotoneaster dammeri

Potentilla fruticosa 'Tilford Cream'

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.14 Stromová alej u školy

Lokalizace: Náměstí – severní část – alej podél hlavní silnice

Průzkum porostu: *Acer platanoides* ‘Globosum‘ 4x
Crataegus x crus-gali 4x
Crataegus monogyna ‘Stricta‘ 6x
Crataegus laevigata 2x
Travnatý podrost – seč cca 6x za sezónu

Status plochy: veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Obec – technické služby města

Vlastní hodnocení: Alej je vhodným prvkem odklánějícím hluk z dopravní komunikace od náměstí. Jedná se o dvouřadé stromořadí, na straně u školy jsou však velmi malé výsadbové mísy a tak se zde stromům příliš nedaří.

Stromy jsou mladé (výsadby probíhaly v minulých deseti letech), vitální, bez známek napadení chorobami či škůdci. Jsou pro poměrně velké náměstí nevhodně zvoleny pro svou „malokorunnost“.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Návrhy na zlepšení:

Doporučuji velikostní sjednocení a nahrazení rozmanité palety stromů jedním druhem se střední velikostí koruny s jarním nebo letním kvetením:

Prunus avium 'Plena'

Aesculus carnea

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.15 Autobusová zastávka

Lokalizace:

Náměstí – východní část - u autobusové zastávky

Průzkum porostu:

Prunus cerasifera 'Nigra' 1x

Crataegus monogyna 2x

Physocarpus opulifolius 'Aurea' 6x

Physocarpus opulifolius 'Diabolo' 3x

Corylus maxima 'Purpurea' 1x

Cotoneaster dammeri 36x

Stephanandra incisa 'Crispa' 15x

Forsythia intermedia, 2x

Berberis thunbergii 'Aurea' 5x

Berberis thunbergii 'Atropurpurea' 3x

Spiraea nipponica 'Snowmound' 10x

Spiraea x cinerea 'Greffsheim' 4x

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Status plochy: veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Obec ve spolupráci s technickými službami města

Vlastní hodnocení: Nová výsadba byla realizována v r. 2011. Bez nároku na honorář se do výsadeb zapojili někteří místní obyvatelé, mj. zahradní architektka, která zpracovala studii a zajistila jako sponzorský dar dopravu výsadbového materiálu a místní podnikatel, který zajistil jako sponzorský dar pracovní síly na zahradnické práce.

Výsadby jsou provedeny kvalitně, volba druhů je optimální. Barevnost je spíše křiklavější, přáním vlastníka ale byla volba výrazných listem barevných keřů.

Návrhy na zlepšení: Nemám návrhy.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.16 Park u radnice, pomník padlých hrdinů

Lokalizace: Východní strana radnice – u kulturního domu

Průzkum porostu: *Buxus sempervirens*
Carpinus betulus – stříhaný plot, některé segmenty chybí
Trávník – seč cca 4 - 5x za sezónu

Status plochy: veřejná zeleň

Péči o zeleň zajišťuje: Obec ve spolupráci s technickými službami města

**Informace k místu,
vlastní hodnocení:**

Tento pískovcový pomník byl vytesán r. 1908 obětím válek od r. 1848 kamenosochařem Zlípkem z Turnova. Po 1. i 2. světové válce došlo k restauraci objektu. Jedná se o monolit oplocený nízkými sloupky spojenými řetězy. Původní osázení v průběhu let zaniklo. V r. 2010 byly k osázení okolí pomníčku použity zimostrázy, které vzhledem k době výstavby pomníku nejsou vhodným ozeleňujícím doplňkem, stejně tak pro dispozici – jedná se o poměrně slunné stanoviště, nejsou nejvhodněji zvolenou zelení.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Původní habrový plot, který tvořil pozadí pomníku, postupně v některých částech zanikl (zejména v posledních letech), aby ustoupil reklamním tabulím přilehlých podniků.

Návrhy na zlepšení:

Nahrazení zimostrážů *Buxus sempervirens* půdopokryvnými růžemi *Rosa* [kultivar]:

Rosa [kultivar] 'The fairy'

Rosa [kultivar] 'Lovely fairy'

Rosa [kultivar] 'Sea Foam'

Doplnění vyřezaných segmentů živého plotu sazenicemi
Carpinus betulus

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

5.2.17 Okolí vstupu do bytového domu č.p.196 – nové výsadby - vnitroblok

Lokalizace: východní strana domu bývalého soudu (dnes obchod zeleninou, ovocem)

Průzkum porostu: *Picea omorika* 2x
Rhododendron [kultivar] 1x
Berberis thunbergii 1x
Physocarpus opulifolius 1x
Polygonatum ododratum
Syringa vulgaris 1x
Hosta hybrida ‘Shade fanfare’
Digitalis purpurea
Iris chrysographes
Aruncus dioicus 1x
Astilbe x arendsii 2x
Bromus erectus subsp. *longiflorus*
Helleborus niger
Hemerocallis flava
Buxus sempervirens - v nádobách 2x

Status plochy: soukromá zeleň

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Péči o zeleň zajišťuje: Obyvatelé domu

Vlastní hodnocení: Realizace této soukromé zahrady, která však svým umístěním v centru obce velmi vyniká a otevřením k cestě je vizuálně velmi důležitým prvkem pro kolemjdoucí, byla uskutečněna v r. 2011 zdejší zahradnickou firmou.

Byla zpracována studie a následně projekt zahradním architektem, vše bylo řádně prokonzultováno s obyvateli domu a zároveň vše koresponduje se zdejší krajinou, výběr druhů odpovídá zdejším klimatickým podmínkám, také možnostem vlastníka o péči o zahradu a zároveň jeho přáním.

Bylo by vhodné, kdyby všechny takovéto plochy zeleně v centru obce byly osazovány se stejným zájmem a respektem ke krajinnému rázu, klimatu a zároveň k zájmům uživatelů – ať již k vlastníkům (v případech soukromé zeleně) tak v případě této práce zejména k návštěvníkům města (v případech veřejné a „poloveřejné“ zeleně).

Návrhy na zlepšení: Nemám návrhy.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

6. Diskuse

Práce přináší přehled stavu zeleně na důležitých veřejných prostranstvích v obci Rokytnice nad Jizerou. Současný stav je hodnocen pomocí pasportů a na základě provedeného hodnocení jsou navrhována nová řešení či vylepšení v 17 lokalitách.

V každé lokalitě hledí mj. na funkci plochy z hlediska užitnosti veřejností, a to jak zdejšími obyvateli, tak hlavně návštěvníky – turisty, kteří posilují zdejší turistický ruch v letních měsících (letní prázdniny – červenec, srpen) a jež je nutné si do budoucna udržet a ještě více turismus v letní sezóně posílit. Letní sezóna bude mít i v budoucnu zásadní vliv na chod města, a to ze zcela jednoduchého lidského pohledu: jako spojené nádoby fungují jednotlivé sezóny pro život v tomto městě - aby se zde „udrželi“ lidé, kteří do obce přinesou peníze (budou zde platit daně a také nakupovat a podporovat tím zdejší hospodářství), musí pro ně zde být práce. Aby v takovémto středisku byla práce (nejen po dobu 3 měsíců v době zimní sezóny), musí se posilovat také turismus v letní sezóně.

V dnešní době, kdy je sport a turismus hlavní volnočasovou aktivitou člověka v každém věku, jak uvádí Sekot (2008), je potřeba se nezaměřovat pouze na 1 druh sportu (sjezdové lyžování), ale pokrýt poptávku i po letním vyžití v regionu, a to nejen pro dospělé, ale i pro celé rodiny s dětmi a seniory.

Zdejší hory nenabízejí takové svahy ani toky, aby se zde vyžili vrcholoví sportovci, pro ně zde vyžití nehledejme a přiznejme si, že každý profesionál upřednostní zahraniční lokality pro svoje vysoké cíle. Podle oddělení cestovního ruchu - KU Hradec Králové (kolektiv, 2003) je vhodné zaměřit se více na již zmíněné rodinné aktivní dovolené a nabídnout aktivity pro tuto cílovou skupinu. Jedině tak bude moci město prosperovat a dá zdejším obyvatelům větší šance k lepšímu životu a zabrání postupnému vysídlování. K tomu všemu je potřeba udržovat veřejná prostranství v příjemném vzezření a lákající atraktivním využitím těmito rodinami.

Rokytnice nad Jizerou se svou polohou nemůže řadit mezi běžně fungující obce v České republice, zdejší sféra hospodářství je z velké části terciární, tedy zaměřená na služby, v sekundární sféře (výroba) zde nalezneme pouze několik pomalu upadajících podniků, které bohužel nabízejí celoroční práci pouze velmi malému počtu zdejších obyvatel. Je tedy zřejmě jediným východiskem dělat vše pro to, aby se do města turisté rádi vraceli v průběhu celého roku, aby tak provozy služeb – restaurace, prodejny, zábavní podniky, infocentra, půjčovny

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

sportovního vybavení,... mohly být činné po co největší část roku a tím zprostředkovat zdejším obyvatelům pracovní příležitosti.

Tato práce tedy pojednává o důležitém faktoru a hodnotí stavy zeleně právě pro turisty, kteří jsou tím nejdůležitějším elementem pro chod zdejšího hospodářství. Jak uvádějí mapové a tabulkové podklady (Svítková), je město Rokytnice nad Jizerou svou polohou v Krkonoších vhodným střediskem i pro letní rekreační vyžití.

Ve výběru daných 17 lokalit bylo hodnoceno: estetický dojem z daných míst a koncepce zeleně, funkčnost pro návštěvníka (možnost posezení, odpočinku, informační tabule, vyžití pro děti – herní prvky, výhledy na vycházkových trasách – zejména na jednoduchých trasách pro seniory a rodiny s dětmi a s kočárky) a zároveň funkčnost pro obyvatele zdejšího města.

Návrhy nových řešení jsou v některých případech radikálnějšího ražení, u některých lokalit se jedná pouze o vylepšující faktory a určité lokality, které jsou v práci uvedeny jako vzorové příklady, byly svými stavy shledány vyhovujícími, a proto jsou bez návrhu na změny přijaty bez výhrad. Při návrzích bylo přihlášeno k citované odborné literatuře a zároveň byla subjektivně autorkou navržena východiska vycházející ze zkušenosti zdejšího obyvatele. Pro centrum náměstí, kde byla hodnocena veškerá stanoviště zelených ploch, ať již soukromá či veřejná prostranství, by měla být především navrhována komplexnost nabízející intimitu i velkorysost (Otruba, 2002), tyto plochy by měly skýtat velké množství funkcí, které se ovšem mezi sebou nesmí „tlouct“ – klid – relaxace, prostory pro kolektivní akce, slavnosti, herní prvky pro děti (několik typů herních prvků pro různé věkové kategorie – včetně in-line a skate dráhy pro teenagery)... , plochy by měly být opticky odděleny nejlépe vzrůstnými stromy s přirozeným habitem (Stejskalová, 2005). Podle Marečka (2005) by měly být provedeny sociologické rozbory míst a z nich vycházet při návrzích zeleně. Nebylo v silách autorky toto zajistit v oficiální rovině, vycházela tedy z vlastních zkušeností, pozorování a dedukcí. Je však nadmíru jisté, že plocha náměstí je nejdůležitější částí obce s nejvyšší frekvencí pohybu a seskupování osob všech věkových kategorií.

Důležitým prvkem náměstí obce je vodní tok – horský potok – dnes veřejnosti nepřístupný, tekoucí v hlubokém kamenném korytě. Různí autoři (Wagner, 1990; Mareček, 2005; Šonský, 2007; Hájek, 1982) se shodují v názoru, že je třeba vodní tok využít pro estetický zážitek, opticky i fyzicky ho zpřístupnit. Nejlépe zpřístupnit tok podélnou komunikací, nebo alespoň pozvolným sestupem po kamenných schodech z lomového kamene, který bude korespondovat s materiálem vystavěného koryta, zapuštěných v mírně svažité skalce a využít tok pro zvukové efekty vody, vytvořit zajímavé průhledy. V místech,

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

kde jsou vedeny komunikace podél koryta a není prostor pro realizaci mírného svahu s přístupem k toku, bylo by vhodné vysoké zdi koryta osázet splývavými rostlinami (Wagner, 1990).

V ostatním intravilánu obce je řešen hřbitov, resp. jeho oplocení. Řešení koncepce celého hřbitova není v silách této práce a zasloužilo by si práci samostatnou. Zaměříme-li se tedy pouze na obvodové zdi hřbitova, které po nedávné rekonstrukci celého hřbitova (ve stylu pravidelného – architektonického hřbitova) zůstaly „holé“ – bez obvodové zeleně. Bylo by vhodným řešením, jak uvádí Wagner (1990), vytvořit podél hřbitovní zdi zelený prstenec (mezi zdmi pomníků a obvodovou zdí kostela), který opticky lépe oddělí hřbitov od okolního prostředí a zpříjemní prostředí hřbitova – pro větší intimitu a pietu. Na okružní pěšinu už zde bohužel není prostor.

Dalšími lokalitami hodnocenými touto prací jsou popelnicová a kontejnerová stání na významných vycházkových či dopravních komunikacích, u kterých je navrhována zejména pohledová izolace zelení (Štencel, 1983), a to řešením v obytné zástavbě vyhovujícím – konstrukcemi s pnoucími rostlinami v nádobách či přímo vsazenými do půdy.

Neopomenutelná jsou také místa jako Horní náměstí, jež tvoří malý komplex budov se službami funkční zejména v zimní sezóně a provozovateli zatím marně toužícími po turistech také v letních měsících. Je třeba se zde zaměřit nejlépe na cyklisty, rodinné výlety a pěší turisty mířící do hor, a to jak službami v provozovnách, tak i řešením zeleně. Nyní působí komplex velmi prázdně, čemuž napomáhá také nedostačující ozelenění a velké dlážděné parkovací plochy.

Významným prvkem zeleně je také malý prostor s výsadbou u čerpací stanice na křižovatce U Kroupů, a to zejména proto, že se nachází na odbočovací křižovatce u vjezdu do obce a zároveň je turisticky cennou plochou pro svůj přístup k řece Jizeře, takže je mj. pro letní sezónu velmi důležitým turistickým výchozím stanovištěm.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

7. Závěr

Výsledkem práce je 17 pasportů důležitých lokalit v Rokytnici nad Jizerou, které stanovují aktuální stavy jednotlivých míst, řeší jejich funkci a navrhují správná řešení v případě určitých nedostatků.

Byly zhodnoceny stavy porostu daných míst, ať se již jedná o prostory soukromé či veřejné zeleně nebo stání kontejnerů, kde naopak porosty chybí. Hodnocení je věnováno kvalitě zeleně v lokalitě z hlediska stylů staveb, funkcí a návrhy respektují (v určitých kompromisech) potřeby jak vlastníků objektů a zdejších obyvatel, tak i návštěvníků města.

V 7 případech byly stavy zkoumaných ploch shledány a vyhodnoceny jako nevyhovující a byly zde navrženy spíše radikálnější úpravy zeleně a okolí. 3 stanoviště bez porostu (jedná se o popelnicová stání a vodní tok) byla shledána vhodnými pro osázení. V dalších 5 případech byl stav zeleně vyhodnocen jako vyhovující s určitými návrhy na zlepšení a 2 lokality byly vyhodnoceny jako odpovídající a schváleny bez návrhů na změny.

Dá se tedy říci, že ve většině případů je na místě alespoň částečné řešení a obnova zeleně. Stanoviště, která byla hodnocena bez výhrad se dají považovat za „vzorové“ pro ty, kteří se v budoucnu zapojí do obnovy jak veřejných, tak i soukromých ploch, ať již zahrnutých v této práci, tak na plochách, o kterých tato práce nepojednává. Vždy je třeba respektovat v určitém souznění jak zájmy vlastníků a turistů, tak zejména klimatický ráz obce a historický odkaz.

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

8. Seznam použité literatury

- Beran, L., Valchářová, V., 2007, Industriál Libereckého kraje, ČVUT Praha, 288 s.,
ISBN 978-80-01-03798-0
- David, P., Ludvík, P., David, P., ml., 2010. Krkonoše, S&D, 176 s., ISBN 978-80-86899-53-4
- Doležal, V., 2004, Malá vodní díla ve vaší zahradě, ERA Šlapanice, 102 s.,
ISBN 80-86517-40-3
- Hájek, V., 1982, Zahradné stavby a úprava zahrady, Alfa Bratislava, 160 s.,
- Hendrych, J., 2008, Hodnocení a dokumentace alejí a stromořadí v krajině, metody a přístupy,
VUKOZ Průhonice, 162 s.
- Hurych, V., Stejskalová, J., Ezechel, M., Svoboda, S., Michalková, R., 2011, VOŠZa a SZaŠ
Mělník, Tvorba zeleně, 304 s., ISBN 978-80-904782-0-6
- Kalusok, M., 2004, Zahradní architektura, Computer press Brno, 192 s., ISBN 80-251-0287-4
- Klimes, P., 2007, Krajina Krkonoš v proměně století, Veselý výlet Horní Maršov, 304 s.,
ISBN 80-902093-1-9
- Kolektiv autorů – 11 škol Krkonoš a Podkrkonoší, 2008. Krkonoše vnitřní a vnější, SEVER
Horní Maršov, 171 s., ISBN 978-80-86838-19-9
- Kolektiv autorů, 2000, Z Českého ráje a Podkrkonoší, Státní okresní archiv Semily, 304 s.,
ISBN 80-86254-04-6
- Kolektiv autorů - oddělení cestovního ruchu Krajského úřadu Hradec Králové a GaREP s.r.o.,
2003, Program rozvoje cestovního ruchu turistické oblasti Krkonoše, KU Hradec Králové
- Kolektiv autorů, 2010, Drobné památky Jilemnicka, 2010, Jilemnicko – svazek obcí, 162 s.,
- Lord, T., 2010, Summer plant combinations, Octopus publishing, London, 368 s.,
ISBN 978-1-84533-445-1
- Mareček, J., 2005. Krajinářská architektura venkovských sídel, ČZU, 404 s.,
ISBN 80-213-1324-2
- Molet i Petit, J., Art Nouveau Architecture and Universal Exhibitions, časopis Coup de fouet
13/2009, strany 22 – 29
- Otruba, I., 2002, Zahradní architektura – tvorba zahrad a parků, ERA Šlapanice, 367 s.,
ISBN 80- 86517-13-6
- Pacáková-Hošťálková, B. et al., 2004, Zahrady a Parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku,
Libri Praha, 530 s., ISBN 80-7277-279-1
- Richter, M. E., 1995, Rock gardens, Baker & Taylor Bicester, 96 s., ISBN 978-1901683-94-3

ZKOUMÁNÍ ZELENĚ NA NÁMĚSTÍCH A V MĚSTSKÝCH PROSTORECH
V ROKYTNICI NAD JIZEROU A NÁVRH NOVÉ ZELENĚ V MÍSTECH, KTERÁ
NEODPOVÍDAJÍ SPRÁVNÉMU ŘEŠENÍ

Sekot, A., 2008, Sociologické problémy sportu, Grada, 224 s., ISBN 978-80-247-6300-2

Schejbal, J., Schejbalová, J., 1985, Umění lidových tesařů, kameníků a sochařů v severních Čechách, Severočeské nakladatelství Ústí n. L., 352 s., ISBN 45-010-82

Svítková, H., Letní rekreační potenciál ČR [online], databáze ČVUT Praha, fakulta architektury, ústav urbanismu.

Dostupné z http://web.quick.cz/rekreacni.potencial/01_ptc/02%20GIS.htm

Šonský, D., 1999, Živé ploty a tvarované dřeviny v zahradě, Grada publishing, 92 s., ISBN 80-7169-823-7

Šonský, D., 2007, Moderní zahrady, ERA Brno, 288 s., ISBN: 978-80-7366-088-8

Turner, T., 2005. Garden History : Philosophy and Design, 2000 BC – 2000 AD, Taylor & Francis Routledge, 294 s., ISBN 0-415-31748-7

Wagner, B., 1990, Sadovnická tvorba 2, Státní zemědělské nakladatelství v Praze, 323 s., ISBN 80-209-0112-4